

رابطه هوش معنوی با راهبردهای مقابله با استرس^۱

*همین سعادت^۱، لیلا لشنی^۲

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه‌ی هوش معنوی بر راهبردهای مقابله با استرس در دانشجویان انجام گرفت.

روش بررسی: در این مطالعه‌ی توصیفی - همبستگی جامعه‌ی مورد پژوهش شامل دانشجویان دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی است. تعداد ۱۵۰ نفر از دانشجویان به روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها در این مطالعه شامل پرسشنامه‌ی هوش معنوی کینگ و مقیاس راهبردهای مقابله با استرس بوده است. داده‌ها توسط نرم افزار SPSS17 مورد تحلیل قرار گرفت و از آزمون‌های تی تست مستقل و رگرسیون خطی ساده و آمار توصیفی برای این منظور استفاده شد.

یافته‌ها: توسط آمار توصیفی میانگین و انحراف معیار هوش معنوی و راهبردهای مقابله با استرس دانشجویان محاسبه شد و توسط آزمون تی مستقل تفاوت نمرات دختران و پسران در دو متغیر هوش معنوی و راهبردهای مقابله با استرس معنادار ($P < 0/001$) بدست آمد. همچنین تحلیل رگرسیون نشان می‌دهد رابطه‌ی معنادار ($P < 0/001$) میان دو متغیر هوش معنوی و راهبردهای مقابله با استرس وجود دارد.

نتیجه‌گیری: میان هوش معنوی و راهبردهای مقابله با استرس رابطه معنادار ($P < 0/001$) وجود دارد و هوش معنوی می‌تواند پیش‌بینی‌کننده‌ی راهبردهای مقابله با استرس باشد.

کلیدواژه‌ها: هوش معنوی، راهبردهای مقابله با استرس، دانشجویان

۱- دانشجوی کارشناس ارشد مشاوره توانبخشی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، عضو کمیته تحقیقات دانشجویی
۲- دانشجوی کارشناس ارشد مشاوره توانبخشی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

دریافت مقاله: ۹۰/۱۱/۱۱

پذیرش مقاله: ۹۱/۰۱/۱۴

* آدرس نویسنده مسئول:

تهران، اوین، بلوار دانشجو، بن‌بست کودکیار، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، گروه مشاوره

* تلفن: ۲۲۱۸۰۰۶۱

* رایانامه:

hemnsaadati@gmail.com

•• این مقاله از طرح پژوهشی مصوب کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی برگرفته شده است.

مقدمه

هانس سلیه استرس را پاسخ نامشخص بدن انسان به هرگونه تقاضا نامید. گروهی از صاحب نظران، استرس را بیماری شایع قرن نامگذاری کرده اند (۱). استرس، می تواند نیروی انسان را تحلیل ببرد و فعالیت ها و تلاش های او را تحت تأثیر قرار دهد. وقتی که عامل استرس زاء، زندگی انسان را تحت تأثیر قرار دهد، حالت هیجانی و تفکر فیزیولوژیکی ما از سطح بهنجار و متعادل خود خارج شده، فعالیت شناختی، آسیب پذیر می گردد و مشکلات رفتاری به صورت احساس اضطراب و افسردگی فرا خوانده می شود (۲).

هر تغییر در زندگی که نیاز به سازگاری مجدد دارد را می توان به عنوان یک عامل استرس زا تعیین کرد (۳). شرایط استرس زا برای هر فردی روی میدهد، دانشجویان نیز از این امر مستثنی نبوده، بلکه در معرض عوامل استرس زای بیشتری نیز قرار میگیرند (۴). درجه ملایمی از استرس می تواند خلاقیت و موفقیت دانشجویان را افزایش دهد، اما فشار بیش از حد می تواند رفتار و ارتباطات بین فردی دانشجویان را تحت تأثیر قرار داده و میزان یادگیری و پیشرفت تحصیلی او را کاهش دهد و حتی سلامت او را تهدید نماید (۵).

استرس دارای دو منبع عوامل خارجی و عوامل درونی است که هر دو می توانند موجب طیفی از استرس مثبت تا استرس منفی در وجود فرد شود (۶). البته در مطالعه استرس و بررسی آثار ناشی از آن گفته می شود در شیوه های مقابله با استرس نوع پاسخی که توسط فرد در احوال استرس زا ارائه می شود مهم تر از ماهیت خود استرس است (۷).

تفاوت های فردی در مقابله با استرس از اهمیت زیادی برخوردار است و هر کس با توجه به ویژگی های شخصیتی، تجارب گذشته، باورها و اعتقاداتش (۸) و نیز با توجه به شرایط محیطی که در آن قرار دارد ممکن است به گونه ای نسبتاً متفاوت از دیگران عوامل استرس زا را درک نماید (۹) و با آن به مقابله بپردازد (۱۰). با توجه به اینکه همه افراد به یک شکل مشابه مسائل را تفسیر نمی کنند استرس زا بودن یک محرک بستگی به نوع ارزیابی و تفسیر فرد از آن دارد، یعنی آنچه برای کسی استرس زا است ممکن است برای دیگری استرس زا نباشد (۱۱).

بنابر این عوامل فردی و محیطی هر دو در ادراک عوامل استرس زا حائز اهمیت هستند (۷). عوامل موقعیتی تاثیرگذار، زمینه موقعیتی را فراهم می نماید و عوامل فردی عناصری هستند که توسط فرد به موقعیت ارائه می شود (مانند تجارب قبلی یا حمایت اجتماعی). چگونگی ادراک این عوامل محیطی و فردی، ارزیابی موقعیت را به عنوان استرس زا یا غیر استرس زا فراهم

می کند. در نهایت وقتی که فرد راهبردهای مقابله با استرس را اجرا نمود و تعامل فرد-محیط تغییر پیدا کرد دوباره موقعیت را ارزیابی می کند. این پروسه ادامه پیدا می کند تا زمانی که شرایط به عنوان استرس زا ارزیابی نمی شود یا حداقل قابل تحمل ارزیابی می گردد (۱۲).

دو نوع پروسه ارزیابی مجزا، نوع موقعیت را از نظر استرس زا بودن بررسی می نماید. ارزیابی اولیه تعیین می کند که آیا موقعیت استرس زا است یا استرس چقدر شدید است و شامل قضاوت فرد درباره اهمیت یک رخداد به عنوان استرس زا، مثبت، قابل کنترل، چالش برانگیز و یا بی خطر است (۱۳). ارزیابی ثانویه شامل ارزیابی فرد از قابل کنترل بودن عامل استرس زا و نیز ارزیابی منابع مقابله ای فرد جهت سازگاری است و تعیین می کند که کدام راهبردهای مقابله ای مناسب و قابل دسترس است، مثل درک توانایی تغییر موقعیت یا توان مدیریت واکنش های عاطفی (۱۱). راهبردهای مقابله با استرس را نیز می توان براساس تأثیراتی که بر انسان می گذارد به سه نوع تقسیم نمود: راهبردهای فیزیکی مانند ورزش، آرام سازی عضلانی، تنفس عمیق و یوگا (۷). راهبردهای عاطفی مانند صحبت با دیگران، نوشتن، گوش دادن به موسیقی. راهبردهای شناختی مانند متعادل کردن افکار منفی و مثبت، چالش افکار منفی، مبارزه با تحریفات شناختی مانند تبدیل کردن "بایدها" به "بهنتر است که"، خودگویی جملات مثبت مانند آرام باش و خونسرد باش (۱۲).

تفاوت های فردی در انتخاب راهبردهای مختلف مقابله با استرس در مطالعات بسیاری بررسی شده است (۱۵، ۱۴، ۱۰) و یکی از متغیرها که در مبحث اختلافات فردی حایز اهمیت است هوش است. هوش به عنوان یکی از متغیرهای مهم و قابل توجه در رسیدن به اهداف و رفاه و تعامل و سازگاری با حوادث زندگی فرد است (۱۶). در گذشته بیشترین تأکید بر هوش بهر یا هوش شناختی بود که شامل فکر کردن، استدلال، حل مسئله و تصمیم گیری است (۱۷).

در سال های اخیر مفهوم هوش تنها به عنوان یک توان شناختی در نظر گرفته نمی شود بلکه به حوزه هایی دیگر مثل هوش هیجانی، هوش طبیعی و هوش وجودی گسترش یافته است و مفهوم جدیدی که اخیراً وارد این حوزه شده مفهوم هوش معنوی است (۱۸). در مفهوم هوش معنوی مفهوم معنویت به معنای جستجوی فرد برای تقدس، آگاهی و معنی (۱۹) و نیز مفهوم هوش به معنی بکارگیری این مفاهیم برای سازگاری و بالابردن سطح رفاه انسان (۲۰) با هم ترکیب شده است (۲۱).

رابرت ایمونس عقیده دارد که هوش معنوی معیارهای پذیرفته شده هوش که توسط دانشمندانی همچون گاردنر (۲۲) و مایر (۲۳)

شده است. طبقه‌بندی آنها سه پاسخ مقابله‌ای؛ مقابله متمرکز بر ارزیابی شناختی، مقابله متمرکز بر حل مشکل و مقابله متمرکز بر هیجان را در بر دارد. پایایی پرسش‌نامه به روش دو نیم کردن ۷۸ درصد گزارش شده است (بخشی پور). ضریب پایایی آزمون از طریق آلفای کرونباخ ۹۰ درصد بدست آمد.

مقیاس هوش معنوی کینگ که دارای ۲۴ سوال است و از ۴ زیرمقیاس تشکیل شده است شامل تفکر وجودی، آگاهی متعالی، تولید معنای شخصی و بسط حالت هشیاری. هرکدام از سؤالات پرسشنامه یک آیتم را می‌سنجد و مجموع نمرات چند سؤال مربوط به هر آیتم، نمره هر آیتم را مشخص می‌کند. هرچه نمره کل فرد بیشتر باشد فرد از هوش معنوی بیشتری برخوردار است. آلفای کرونباخ ۹۲ درصد و ضریب آلفا خرده مقیاس‌ها از ۰/۷ تا ۰/۹ به دست آمد.

پس از جمع‌آوری و کدگذاری داده‌ها در نرم افزار SPSS، توسط شاخص‌های تمایل به مرکز، پراکندگی، رگرسیون خطی ساده و آزمون تی مستقل، داده‌ها مورد تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

در این پژوهش ۱۵۰ نفر از دانشجویان متشکل از ۷۵ نفر دختر و ۷۵ نفر پسر به‌عنوان نمونه از میان دانشجویان دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی انتخاب شد. در ابتدا یافته‌های توصیفی و در ادامه نتایج تحلیل آماری جهت پاسخ گویی به سؤالات تحقیق مطرح می‌شوند. میانگین نمره هوش معنوی دانشجویان ۶۵/۷۹ و میانگین نمره راهبردهای مقابله با استرس ۷۵/۴۳ بدست آمد. نمره انحراف معیار هوش معنوی ۱۲/۶۲ و برای راهبردهای مقابله با استرس ۱۸/۸۲ بدست آمد. با توجه به جدول ۱ میانگین راهبردهای مقابله با استرس در

مطرح شده است، را برآورده می‌کند. به‌علاوه او برخلاف بعضی از محققان که هوش معنوی را تنها مناسب حل مسائل وجودی و اخلاقی می‌دانند، بر بکارگیری هوش معنوی برای حل مسائل روزمره علاوه بر مسائل اساسی‌تر زندگی تأکید می‌کند. و دلیل این امر را چنین بیان می‌نماید که برای فرد معنوی، تمام جنبه‌های زندگی معنوی است (۲۰).

با توجه به اهمیت نحوه‌ی مقابله با استرس و نیز اعتقاد کینگ (۲۱) مبنی بر اینکه هوش معنوی می‌تواند عامل پیش‌بینی‌کننده در مقابله با استرس باشد در این مطالعه رابطه‌ی هوش معنوی بر راهبردهای مقابله با استرس در میان دانشجویان دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی مورد بررسی قرار گرفت.

روش بررسی

طرح پژوهش مورد استفاده در این مطالعه از نوع توصیفی - همبستگی است. جامعه پژوهشی دانشجویان دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی هستند. دو متغیر مورد مطالعه شامل: متغیر ملاک راهبردهای مقابله با استرس و متغیر پیش‌بین هوش معنوی است. نمونه‌گیری به صورت تصادفی طبقه‌ای انجام گرفت و از هر گروه آموزشی در دانشگاه به صورت تصادفی دانشجویان شرکت کننده در مطالعه برگزیده شدند و پس از ارائه‌ی توضیحات و دادن اطمینان از محرمانه بودن اطلاعات کسب شده از آنان خواسته شد پرسشنامه‌ها را با دقت و صادقانه پاسخ دهند.

ابزار اندازه‌گیری در این پژوهش شامل دو پرسشنامه بود. مقیاس راهبردهای مقابله‌ای توسط بلینگزوموس، (۱۹۸۴) طراحی شد. این مقیاس شامل ۳۲ سوال می‌باشد و به صورت یک مقیاس مدرج چهار نمره‌ای از صفر (هرگز) تا ۳ (همیشه) نمره‌گذاری

جدول ۱- ارائه‌ی میانگین و انحراف معیار متغیرها در گروه نمونه

مقیاس‌ها	میانگین	انحراف معیار	تعداد
هوش معنوی	۶۵/۷۹	۱۲/۶۲	۱۵۰
راهبردهای مقابله با استرس	۷۵/۴۳	۱۸/۸۲	۱۵۰

جدول ۲- میزان تفاوت بین هوش معنوی دانشجویان دختر و پسر

جنسیت	شاخص		
	تعداد	میانگین	مقدار احتمال
دختر	۷۵	۶۸/۴۵	۰/۰۰۱
پسر	۷۵	۶۳/۱۲	

دانشجویان بیش از میانگین هوش معنوی است. مقایسه میزان هوش معنوی در دانشجویان براساس جنسیت با استفاده از آزمون تی مستقل محاسبه گردید. با توجه به اینکه نتایج حاصل از جدول، میانگین هوش معنوی در دختران ۶۸/۴۵ و در پسران ۶۳/۱۲ می باشد، میانگین دختران ۵/۳۳ بالاتر از نمره میانگین پسران است که این تفاوت با ($P < 0/001$) از نظر آماری معنادار است. همان گونه که ملاحظه می شود در ۳ خرده مقیاس تفکر وجودی، آگاهی متعالی و بسط حالات هشیاری تفاوت دختران و پسران از نظر آماری معنادار است اما در خرده مقیاس معنای شخصی تفاوت از نظر آماری معنادار نمی باشد ($P < 0/087$) با استفاده از آزمون تی نمره راهبردهای مقابله با استرس دانشجویان بر اساس جنسیت مقایسه شد. با توجه به اینکه نتایج حاصل از جدول، میانگین هوش معنوی در دختران ۸۴/۶۷ و در پسران ۶۶/۱۹ می باشد، میانگین دختران ۱۸/۴۸ بالاتر است که این تفاوت از نظر آماری با ($P < 0/001$) معنادار است. در دانشجویان بر اساس جنسیت توسط آزمون تی مستقل

جدول ۳- مقایسه خرده مقیاس های هوش معنوی در دانشجویان بر اساس جنسیت

خرده مقیاس	شاخص		مقدار احتمال
	جنسیت	تعداد	
تفکر وجودی	دختر	۷۵	۰/۰۰۰۱
	پسر	۷۵	
آگاهی تعالی	دختر	۷۵	۰/۰۰۰۱
	پسر	۷۵	
بسط حالات	دختر	۷۵	۰/۰۰۰۶
	پسر	۷۵	
هشیاری	دختر	۷۵	۰/۰۰۰۶
	پسر	۷۵	
معنای شخصی	دختر	۷۵	۰/۰۰۸۷
	پسر	۷۵	

جدول ۴- مقایسه میزان راهبردهای مقابله با استرس در دانشجویان بر اساس جنسیت

سطح معناداری	شاخص		میانگین
	جنسیت	تعداد	
۰/۰۰۱	دختر	۷۵	۸۴/۶۷
	پسر	۷۵	۶۶/۱۹

جدول ۵- مقایسه خرده مقیاس های راهبردهای مقابله با استرس در دانشجویان بر اساس جنسیت توسط آزمون مستقل

خرده مقیاس	شاخص		مقدار احتمال
	جنسیت	تعداد	
مقابله متمرکز بر ارزیابی شناختی	دختر	۷۵	۰/۱۹
	پسر	۷۵	
مقابله متمرکز بر حل مشکل	دختر	۷۵	۰/۳۸
	پسر	۷۵	
مقابله متمرکز بر هیجان	دختر	۷۵	+۰/۰۰۱
	پسر	۷۵	

همان گونه که ملاحظه گردید در خرده مقیاس مقابله متمرکز بر هیجان تفاوت دختران و پسران از نظر آماری معنادار است ($P < 0/000$) اما در خرده مقیاس های مقابله متمرکز بر

جدول ۶- رابطه بین هوش معنوی با راهبردهای مقابله با استرس

تعداد	سطح معناداری	ضریب تعیین	ضریب همبستگی	شاخص آماری	
				متغیر پیش بین	متغیر ملاک
۱۵۰	۰/۰۰۱	۰/۰۸	۰/۲۸	کل دانشجویان	راهبردهای مقابله با استرس
۷۵	۰/۱۶	۰/۰۳	۰/۱۷	دختران	هوش معنوی
۷۵	۰/۰۰۰	۰/۲۳	۰/۴۸	پسران	هوش معنوی

درد (۲۶). بنابراین می توان چنین نتیجه گرفت که هوش معنوی بر سازگاری و انعطاف پذیری فرد تأثیرگذار است و در بهبود کیفیت عملکرد انسان مؤثر است. میان ابعاد هوش معنوی و راهبردهای مقابله با استرس رابطه معنادار ($P < 0/001$) بدست آمد و نشان می دهد که هوش معنوی پیش بینی کننده ی راهبردهای مقابله با استرس است و افراد دارای هوش معنوی بالاتر در شرایط سخت و پراسترس در واکنش به موقعیت استرس زا، به صورت مؤثرتر می توانند از راهبردهای مقابله با استرس استفاده نمایند بنابراین تأییدی است بر یافته های مطالعه ی فولکمن، لازاروس، گروان و دلونگیس (۱۹۸۶) که ویژگی های شخصیتی را در بکار بردن راهبردهای مقابله با استرس به صورت معنادار دخیل می دانند (۸).

همانگونه که ذکر شد هوش معنوی بیانگر توان به کار بستن منابع و ظرفیت های معنوی است برای افزایش سازگاری و در نتیجه سلامت روان انسان. منظور از هوش معنوی بعدی از هوش است که انسان توسط آن مسائل وجودی درگیر با آن را حل می نماید و به زندگی اش معنا می دهد (۲۰). و این معنادهی به زندگی می تواند در مواجهه با بحران های شدید بسیار به انسان کمک نماید. بنابراین یافته های این پژوهش همچنین با نتایج ماسکارو و روزن (۲۰۰۵) همسو است که میان امیدواری و معنایابی رابطه ی معنادار به دست آوردند و نیز چنین یافتند که معنایابی نقش یک متغیر میانجی را میان استرس های روزانه و افسردگی دارد و در صورت بالا بودن معنایابی، رابطه دو متغیر دیگر ضعیف تر است (۲۷). همچنین نتایج پژوهش حاضر همسو با پژوهش نیگرن و همکاران (۲۰۰۵) است که نشان می دهد میان تعالی خود و انعطاف پذیری رابطه وجود دارد (۲۸).

نتیجه گیری

نتایج این مطالعه نشان می دهد که هوش معنوی به عنوان جنبه ای

نتایج بررسی وزن هوش معنوی در پیش بینی راهبردهای مقابله با استرس با استفاده از تحلیل رگرسیون خطی در جدول ۶ نشان داده شده است. بنابراین با توجه به یافته های جدول ۶ فرضیه اصلی این پژوهش برای کل دانشجویان تأیید می گردد. به عبارت دیگر هوش معنوی می تواند راهبردهای مقابله با استرس را در بین دانشجویان در سطح ۰/۰۰۱ پیش بینی کند اما جنسیت در این رابطه مداخله کرده و بدین صورت داده ها نشان می دهد رابطه این دو متغیر در دختران معنادار نیست.

بحث

در این پژوهش هوش معنوی به عنوان متغیر پیش بینی کننده ی راهبردهای مقابله با استرس در دانشجویان مورد مطالعه قرار گرفت. با توجه به نتایج به دست آمده هوش معنوی به طور معناداری پیش بینی کننده راهبردهای مقابله با استرس است. در زمینه تأثیر هوش معنوی بر راهبردهای مقابله با استرس پژوهش مشابهی یافت نشد. اما یافته های این پژوهش با یافته های برخی مطالعات انجام شده همسو است از جمله پژوهش معلمی، رقیبی و سالاری (۱۳۸۹) که بر روی معتادین با عنوان مقایسه هوش معنوی و سلامت روان انجام دادند چنین نشان می دهد که افراد برخوردار از هوش معنوی بالا دارای سلامت عمومی بیشتری هستند خصوصاً در افسردگی و مشکلات اجتماعی و اضطراب که در مقابله با استرس دخیل اند (۲۴). تحقیق کریمی مونتقی و همکاران (۱۳۹۰) تحت عنوان رابطه هوش معنوی پرستاران و صلاحیت بالینی آنها نشان داد که هوش معنوی بر صلاحیت کاری افراد مؤثر است و هوش معنوی بالا پیش بینی کننده توان بیشتر در حل مشکل و سازگاری است (۲۵). همچنین یافته های این مطالعه همسو با یافته های پژوهش فرهنگی و همکاران (۱۳۸۸) است که با عنوان هوش پیش بینی کننده مدیریت تحول آفرین، نشان دهنده ی این است که هوش معنوی بر موفقیت فرد در امر مدیریت تأثیر

افراد مذهبی نباشد و همه افراد اعم از مذهبی و غیرمذهبی را دربرگیرد.

تشکر و قدر دانی

این مقاله حاصل طرح پژوهشی انجام گرفته با حمایت مالی کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی است. از مسئولین محترم برای این حمایت صمیمانه تشکر و قدردانی می‌گردد.

کاربرد از معنویت پیش‌بینی کننده‌ی راهبردهای مقابله با استرس است، برای تقویت هوش معنوی پیشنهاد می‌شود که جنبه‌ی معنویت دانشجویان در برنامه‌های درسی تقویت شود. این نوع معنویت می‌تواند مشتمل بر مفاهیمی همچون عشق به هم‌نوع، یافتن معنا در کار، تفکر سیستمی و کل‌نگری، احساس تقدس در انجام همه امور، آگاهی و شکرگزاری بابت موهبت‌های زندگی فردی و سازمانی باشد. این نوع معنویت می‌تواند مختص

منابع:

- Goldberger L, Breznitz S. Handbook of stress: theoretical and clinical aspects. Second edition. New York: The Free Press; 1993, pp: 7-17
- Misra R, McKean M. College Students' Academic Stress and its Relation to Anxiety, Time Management, and Leisure Satisfaction. Am J Health Stud. 2000; 16 (1): 41-51.
- Holmes TH, Rahe RH. The social readjustment rating scale. J Psychosom Res. 1967; 11: 213-218.
- Adib Hajbageri M. [The role of prayer on the mental health of students (Persian)]. Selected Proceedings of the eleventh National session of the prayer, Isfahan University of Medical Sciences; 2010, pp: 65-76.
- Wicker AW. Ecological psychology: Historical contexts, current conception, prospective directions. In: Bechtel RB, Churchman A. Handbook of environmental psychology. New York: John Wiley & Sons; 200, pp: 114-126.
- Taylor SE, Schneider SK. Coping and the simulation of events. Social Cognition. 1989; 7(2): 174-194.
- Lazarus RS. Toward better research on stress and coping. Am Psychol. 2000; 55(6): 665-73.
- Folkman S, Lazarus RS, Gruen RJ, DeLongis A. Appraisal, coping, health status, and psychological symptoms. J Pers Soc Psychol. 1986; 50(3): 571-9.
- Bandura A. Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. Psychol Rev. 1977; 84(2): 191-215.
- Lazarus RS, Folkman S. Transactional theory and research on emotions and coping. Eur J Pers. 1987; 1(3): 141-170.
- Lazarus RS, Folkman S. Stress, appraisal, and coping. New York: Springer Publishing. 1984,
- Levine J, Warrenburg S, Kerns R, Schwartz G, Delaney R, Fontana A, et al. The role of denial in recovery from coronary heart disease. Psychosom Med. 1987; 49(2): 109-17.
- Decker PJ, Borgen FH. Dimensions of work appraisal: Stress, strain, coping, job satisfaction, and negative affectivity. J Couns Psychol. 1993; 40(4): 470-478.
- Parkes KR. Locus of control, cognitive appraisal, and coping in stressful episodes. J Pers Soc Psychol. 1984; 46(3): 655-68.
- Kobasa SC. Stressful life events, personality, and health: an inquiry into hardiness. J Pers Soc Psychol. 1979; 37(1): 1-11.
- Goleman D. An EI-based theory of performance. In: Cherniss C, Goleman D. The emotionally intelligent workplace. San Francisco: Jossey-Bass; 2001, pp: 27-44.
- Stenberg RJ. Intelligence Applied Understanding and Increasing Your Intellectual Skills. San Diego: Harcourt; 1986, pp: 102-106
- Rajai A. [Spiritual intelligence: Perspectives and challenges (Persian)]. Journal of Educational. 2011; 5(22): 21-49.
- Friedman H, MacDonald DA. Using transpersonal tests in humanistic psychological assessment. The Humanistic Psychologist. 2002; 30(3): 223-236.
- Emmons R. Is spirituality an intelligence? Motivation, cognition and the psychology of the ultimate concern. Int J Psychol Relig. 2000; 10(1): 3-26.
- King DB. Rethinking claims of spiritual intelligence: A definition, model, & measure. Peterborough: Trent University; 2007.
- Gardner H. Multiple intelligences. New York: Basic Books; 1993, pp: 50-52.
- Mayer JD. Spiritual intelligence or spiritual consciousness? Int J Psychol Relig. 2000; 10(1): 47-56.
- Moalemi S, Ragibi M, Salari Daregi Z. [Comparation of spiritual intelligence and mental health in addictive and nonaddictive people(Persian)]. University of Yazd Press. 2011; 18(3): 235-242.
- Karimi monagi H, Gazarani A, Vagei S, Golani H, Saleh mogadam A, Ashori A. [Spiritual intelligence and competence of clinical nurses(Persian)]. Journal of Sabzevar University of Medical Science. 2011; 18(2):132-139.
- Farhangi A, Fatahi M, Vaseg B, Nargesian A. [Predictive intelligence transformative leadership(Persian)]. IRANIAN JOURNAL OF MANAGEMENT SCIENCES. 2010; 4(15): 31-51.
- Mascaro N, Rosen DH. Existential meaning's role in the enhancement of hope and prevention of depressive symptoms. J Pers. 2005; 73(4): 985-1013.
- Nygren B, Ale'x E, Jonse'n Y, Gustafson A, Norberg A, Lundman B.
- Resilience, sense of coherence, purpose in life and self-transcendence in relation to perceived physical and mental health among the oldest old. Aging and mental health. 2005; 9: 354-362.

Spiritual Intelligence Relationship with Coping Strategies*

*Saadati.Heiman¹ (M.Sc), Lashani.Leila (M.Sc)²

Receive date: 2/04/2012
Accept date: 31/01/2012

- 1- M. Sc student of counseling,
University of Social Welfare &
Rehabilitation Sciences, Student
research committee, Tehran, Iran
- 2- M. Sc student of counseling,
University of Social Welfare &
Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran

***Correspondent Author Address:**
Consulting Department, University
of Social Welfare & Rehabilitation
Sciences, Koodakyar St., Daneshjoo
Ave., Evin, Tehran, Iran.
***Tel:** +98 21 22180061
***E-mail:** hemnsaadati@gmail.com

- This article is resulted from a research project in student research committee at university of social welfare and rehabilitation sciences

Abstract

Objective: This study investigated the relationship between coping strategies and spiritual intelligence in students of the University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences.

Method: In this descriptive – correlation study, the population were students of University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences. Through a stratified random sampling method 150 students were selected. Data were collected using King's spiritual intelligence questionnaire and coping with stress scale.

Results: There was a statistical significant difference on scores of spiritual intelligence and coping strategies between boys and girls using t-test ($P < 0.001$). Regression analysis showed a significant relationship between spiritual intelligence and coping strategies ($P < 0.001$).

Conclusion: There was a significant relationship between spiritual intelligence and coping strategies and Spiritual intelligence can be used as a predictor for coping strategies.

Keywords: spiritual intelligence, coping strategies, students